

Аспірант кафедри загальної педагогіки і педагогіки вищої школи,
ДВНЗ «Переяслав-Хмельницький державний педагогічний
університет імені Григорія Сковороди»,
(Переяслав-Хмельницький, Україна), E-mail: darina.mougel@gmail.com

ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ПЕРЕКЛАДАЧІВ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ ФРАНЦІЇ

У статті розглядається проблема професійної підготовки майбутніх перекладачів у закладах вищої освіти Франції, охарактеризовано сучасні тенденції професійної підготовки перекладачів і їх діяльності на ринку праці як напрямів сучасного розвитку означеної галузі: глобалізація, інтернаціоналізація, інформатизація, локалізація, централізація і послідовне управління лінгвістичними активами, спеціалізація на певній тематиці; визначено, що освітній процес професійної підготовки майбутніх перекладачів спирається на принципи практичного вивчення перекладацької діяльності з урахуванням її особистісного аспекту, а також на принципи, які мають історичне французьке підґрунтя.

Мета роботи полягає в теоретичному обґрунтуванні професійної підготовки майбутніх перекладачів у закладах вищої освіти Франції.

Методологія дослідження ґрунтується на використанні таких методів, як: узагальнення, аналіз, порівняння, формулювання умовиводів.

Наукова новизна. На основі описаних теоретичних положень обґрунтовано основні аспекти професійної підготовки майбутніх перекладачів у закладах вищої освіти Франції, з'ясовано, що освітні програми різних спеціальностей професійної підготовки майбутніх перекладачів мають свою специфіку і різне змістовне наповнення.

Висновки. У результаті проведеного дослідження визначено, що у Вищих школах Франції готують висококваліфікованих фахівців більш вузького профілю, ніж в університетах. Професійна підготовка майбутніх перекладачів у вищих школах є не лише особливістю, але й французьким національним підходом до досягнення якості вищої освіти. Найвідоміші заклади освіти, які готують перекладачів у Франції, розташовані в Парижі (ESIT, ISIT). Освітній процес професійної підготовки майбутніх перекладачів спирається на принципи практичного вивчення перекладацької діяльності з урахуванням її особистісного аспекту, а також на принципи, які мають історичне французьке підґрунтя.

Ключові слова: заклади вищої освіти Франції, професійна підготовка майбутніх перекладачів, перекладацька діяльність, професійна компетентність перекладача.

Постановка проблеми. Процеси інтеграції та глобалізації сучасного суспільства, розширення рамок економічних, політичних і соціально-культурних відносин між країнами, мобільність висококваліфікованих фахівців висувають нові вимоги до якості підготовки майбутніх перекладачів, які відіграють у світі провідну роль у міжнародному спілкуванні та співробітництві. Вхідження України до європейського освітнього простору підвищує роль перекладача в сучасному суспільстві знань, вимагає пошуку новітніх технологій формування професійної компетентності цих фахівців, чому сприяє порівняльний аналіз систем освіти високорозвинутих країн світу. На особливу увагу заслуговує досвід Франції щодо організації професійної підготовки фахівців із використанням особистісно орієнтованих технологій навчання, які надають змогу розвинути здібності кожної конкретної людини з урахуванням її власних особливостей, зробити конкурентоспроможною на ринку праці на основі міжнародних стандартів.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Теоретичні аспекти професійної підготовки майбутніх перекладачів розглядаються у працях таких вчених як С. Амеліна, Є. Беседіна, Є. Долинський, Т. Гальчак, О. Дудіна, Н. Зінукова, О. Павлик, Л. Поліщук, К. Скиба, І. Сімкова, О. Сергєєва, О. Шупта, S. Bernardini, S. Colina, D. Kiraly; функціонування вищої освіти Франції у контексті сучасних євроінтеграційних процесів (Н. Батечко, Л. Березова, О. Голотюк, А. Дурдас, Л. Зязюн, Н. Лапіна, В. Лашихіна, А. Мединська, О. Писаревська, Н. Погребняк, О. Романенко, Д. Смужаниця, О. Хміль та ін. Не зважаючи на наявність значної кількості наукових джерел за означеною проблематикою, відсутнє комплексне ґрунтовне дослідження, яке б висвітлювало теоретичні та технологічні аспекти професійної підготовки майбутніх перекладачів у Франції.

Мета статті полягає в теоретичному обґрунтуванні професійної підготовки майбутніх перекладачів у закладах вищої освіти Франції.

Методологія дослідження ґрунтується на використанні таких методів як теоретичні: ідеалізація – для з'ясування сутності базових категорій дослідження, аксіоматичний – для визначення методологічних підходів дослідження, компаративний – для порівняння освітніх програм і технологічного забезпечення французьких та українських закладів вищої освіти; загальнонаукові: структурно-генетичний аналіз і синтез – для визначення основних професійних компетентностей майбутніх перекладачів; абстрагування – для узагальнення основних положень зарубіжної і вітчизняної літератури, законодавчих актів Франції та України, індукція й дедукція – для зіставлення різних поглядів на досліджувану проблему, формування висновків.

Наукова новизна нашого дослідження полягає в тому, що на основі описаних теоретичних положень обґрунтуванні основні аспекти професійної підготовки майбутніх перекладачів у закладах вищої освіти Франції.

Основні результати дослідження. Сучасні процеси, що відбуваються в освіті XXI століття, пов'язані з світовими змінами в економічній, соціальній, політичній, культурній і духовній сферах суспільного життя. Людство навчилася швидко перемішуватися у просторі, вивчати культури різних країн світу, спілкуватися із носіями різних мов. У такому сучасному просторі зросла вага міжнародного обміну досвідом людства, де знання декількох мов є нормою часу і фактором економічного розвитку суспільства. Вагомою і популярною у всьому світі стає професія перекладача, яка потребує перегляду освітньої політики, вихідних положень для формування нових методологічних засад перекладацької діяльності з урахуванням світових тенденцій вищої школи.

Однією із найбільш престижних європейських освіт у світі є вища освіта в Франції. Система освіти Франції має багату історію і є наслідком різноманітних впливів на неї політичних, економічних, історико-соціальних факторів. О. Нежива пропонує періодизацію основних етапів розвитку вищої освіти у Франції ще з XII століття. Сьогодні, на думку вченої, у Франції триває шостий етап реформ, що почався із 2005 р. й ґрунтується на соціально-економічних і педагогічних засадах, на процесах глобалізації сучасного суспільства [1, 54-62].

Причини цього явища криються в об'єктивних соціально-економічних змінах, серед яких:

- вплив на освіту науково-технічного прогресу в його різноманітних проявах;
- конкретні потреби економіки, політичного та соціального життя;
- необхідність гуманізації суспільного розвитку.

П. Пуар'єр (P. Poitrier) зазначає, що стрімкий економічний розвиток, зростання промислового виробництва, запровадження інноваційних технологій, інформатизація спричинили реформування системи вищої освіти Франції. У 2003 р. міністр освіти Франції Ж. Ленг (J. Lang) розпочав реформування системи освіти, у ході якого значна автономність була надана державним департаментам, територіальним та регіональним органам влади. У наш час держава зберігає за собою основну роль в управлінні освітою (зокрема у вирішенні фінансових і кадрових питань) [2, 14-15].

У французьких університетах здійснюються реформи, що спрямовані: на реалізацію системи LMD (Licence – master – doctorat), що прийнята у 2002 р.; на підтримку наукових досліджень («Закон про дослідницькі програми», 2006 р.); на вільне управління університетом («Закон про права та обов'язки університету», 2007 р.); появу дванадцяти університетських центрів передових знань світового рівня (Закон «План-Кампус», 2008 р.); кращу інтеграцію університетів у соціально-економічному оточенні («Закон про вищу освіту і наукові дослідження», 2013 р.) та ін.

Сьогодні процес реформування вищої освіти здійснюється за допомогою урядових декретів і міністерських постанов. Урядом задекларована автономія закладів вищої освіти, і всі зміни і перетворення у Франції проходять по-різному, хоча й централізовано. Деякі ЗВО, як зазначає Д. Смужаниця, приймають велику частину нововведень одночасно, інші – шляхом реорганізації численних спеціалізованих проектів [3, 212]. Сучасними пріоритетними напрямками підвищення міжнародної конкурентоспроможності системи вищої освіти Франції є: сприяння успішному отриманню вищої освіти всіма студентами та розширення доступу громадян до вищої освіти; забезпечення міжнародного визнання французьких ЗВО.

Основні ознаки сучасної системи французької вищої освіти формувалися протягом останніх двох століть і мають свої особливості, що виявляються у перевазі державних закладів вищої освіти над приватними. Збереження державної гарантії безкоштовного навчання призвело до стрімкого зростання студентів у ЗВО Франції у XX–XXI ст. Кількість студентів у 1946 р. становила 123 000, в 1970 р. – 850 000, в 1980 р. – 1,2 млн., в 1998 р. – 2,1 млн., в 2011 р. – 3 млн. На потреби освіти у Франції щорічно витрачається 21 % державного бюджету. Переважна більшість людей (понад 2,5 млн.) навчається у публічних університетах Франції без оплати навчання і вступних випробувань. За рішенням уряду країни з вересня 2019 року закордонні студенти платять за початкову вищу освіту – 2700 євро та за програми ступенів магістра та доктора – 3770 євро. Іноземці становлять приблизно 12% студентів, які одержують вищу освіту у Франції.

Особливим є також ставлення громадськості до французьких дипломів, які котуються набагато вище, ніж дипломи інших країн. Притому, що вища освіта у Франції відповідає загальноєвропейським стандартам (LMD), вона має і свою національну особливість: відмінності в системах дипломів, наукових

ступенів, у розподілі освітнього процесу на цикли. Завдяки особливій системі еквівалентності французьких дипломів студенти можуть змінювати навчальні курси, переходити в інші ЗВО та на факультети, що також вважається однією із переваг вищої освіти у Франції.

Основними складовими національної стратегії Франції є: мобільність; програми спільних / подвійних ступенів; партнерські відносини з іноземними закладами; інтернаціоналізація освітніх програм і наукових досліджень у співпраці з промисловістю; освітні програми іноземними мовами; двомовні масові відкриті онлайн курси, що розміщені на національній платформі «Французький цифровий університет»; п'ять французьких Вищих шкіл за кордоном.

Сучасна система вищої освіти Франції характеризується різноманітністю закладів вищої освіти та організацією у них освітнього процесу. А. Дурдас підкреслює, що на сьогодні в країні налічується 78 університетів, п'ять з яких є приватними. Загалом у країні є 453 ЗВО, які є переважно монодисциплінарними та мають невеликий контингент студентів, майже 2/3 усіх студентів країни навчаються у державних університетах, які є великими закладами освіти з десятком і більше тисяч студентів [4, 133].

Зкладами вищої освіти Франції є університети (*universités*), Великі школи (*Grandes écoles*), вищі школи (*écoles supérieures*), де останні в значній ступені перетинаються. Принципової різниці між університетами й Великими/вищими школами не існує, це історично сформовані типи закладів вищої освіти. Французькі освітні заклади відрізняються розмірами, але в цілому, незалежно від місця розташування, ЗВО гарантують високу якість освіти. У Паризькому окрузі зосереджена чверть усіх французьких студентів.

Вищі школи дають найкращу освіту, готують переважно державних службовців, кадри для різних галузей господарського, адміністративного та культурного життя. Усього у Франції налічується близько 300 таких шкіл. Отже, кількість французьких вищих шкіл у 3,7 рази більше, ніж університетів. Такі школи є платними (приблизна вартість навчання може скласти 5–7 тисяч євро на рік).

Відмінності між Великими/вищими школами й університетами простежуються, на думку А. Дурдас, у вимогах прийому до цих ЗВО [4, 114]. Для вступу до вищих шкіл Франції абітурієнтам потрібно мати повну середню освіту, що надається у загальних, технологічних та професійних ліцеях протягом трьох років (учні віком від 15 до 18 років), де пропонуються на вибір три шляхи здобуття освіти – загальний шлях (який готує учнів до загальної вищої освіти), технологічний шлях (готує учнів до вищої технологічної освіти), професійний шлях (готує до активного трудового життя, але також дає можливість продовжити своє навчання у закладах вищої освіти). Після закінчення ліцеїв видається національний диплом бакалаврату про отримання повної середньої освіти, який саме відкриває доступ до вищої освіти.

Для навчання у вищих школах існують навіть спеціальні підготовчі курси (*classes préparatoires*), що протягом двох років готують абітурієнтів для подальшого вступу до них за трьома основними напрямками: філологічний (*littéraires*); економічний (*économiques*); природничий (*scientifiques*).

Кращим випускникам ліцеїв, як зазначають В. Альбуї, С. Таван (*V. Albouy, C. Tavan*), необхідно пройти низку випробувань, а саме: успішно закінчити дворічні підготовчі курси (*classes préparatoires aux Grandes écoles*), зарахування на які проводиться на підставі конкурсу атестатів; скласти на високому рівні вступні іспити (8–10 і більше кандидатів на кожне вакантне місце). Таким чином, як зауважує А. Дурдас, уже на підготовчий курс потрапляють найкращі випускники ліцеїв. Програми і вимоги у *classes préparatoires* часто вищі, аніж на перших двох курсах університетів. Тому випускник підготовчих курсів, який зазнав невдачі при вступі до Великої/вищої школи, може без перешкод продовжити навчання в університеті за відповідним профілем, причому одразу з 3-го курсу [4, 114].

Також у вищі школи Франції можна вступити після другого курсу університету. Студенти, які з відзнакою закінчили два перших роки вищої освіти в університеті, можуть вступити у вищі школи без конкурсу, але кількість місць для них досить обмежена (не більше 10 %). Після цього навчання у вищих школах триває 3 роки. Отже, набір студентів до вищих шкіл, як правило, обмежений. Вступити туди можна лише після здачі конкурсних іспитів. У свою чергу, підготовка до них йде на спеціалізованих курсах протягом двох років або на підготовчих відділеннях вищих шкіл.

Вступити іноземцеві до вищої школи – дуже складно, бо кожна справа здобувача вищої освіти розглядається в індивідуальному порядку. Найкращі шанси – у власників атестата ВАС (атестат про середню французьку освіту – *baccalauréat*), однак навіть їм потрібно один-два роки займатися у спеціальних підготовчих класах.

Серед вищих шкіл Франції особливої популярності набули: Вища агрономічна школа (*Ecole National supérieure agronomique*), Вища комерційна школа (*Ecoles des hautes études commerciales*), Політехнічна школа (*Ecole Polytechnique*), Еколь Нормаль (*Ecole Nonnale supérieure*), Центральна школа цивільних інженерів (*Ecole centrale des arts et manufactures*), Військова загальновійськова школа (*École spéciale militaire interarmes*), Національна школа адміністрації (*Ecole Nationale d'administration*), Національна школа мостів та доріг (*École nationale des ponts et chaussées*), Національна вища школа мистецтв і ремесел (*École Nationale Supérieure d'Arts et Métiers*) та ін. Більшість *Grandes Écoles* видають дипломи еквівалентні рівню магістра, мають певні традиції і свою багаторічну історію. Центральна школа (*Ecole Centrale*), відкрита в 1829 р., Вища комерційна школа (НЕС), заснована в 1881 р., Національна школа адміністрації (ЕНА), була створена в 1945 р. тощо.

Вступ до університету, порівняно зі вступом до вищої школи, значно простіший. Він проходить на основі подання документа про закінчену середню освіту й комплексу складених випускних іспитів бакалаврату. Ці екзамени проходять одночасно по всій країні, списування при цьому практично виключається. Можливий вступ до університету без наявності ступеня бакалавра, шляхом здачі спеціального іспиту в університет (ESEU), але це можливо тільки в обмеженій кількості випадків і тільки для досвідчених фахівців, що мають великий стаж практичної роботи.

Університети Франції демократично ставляться до абітурієнтів, тому що не пропонують певного відбору при вступі та функціонують за принципом вільного запису і безкоштовної освіти. Формально в університетах вступними випробуваннями виступають співбесіда і конкурс досье (в деяких ЗВО). Специфікою французьких університетів, як зазначають О. Гуз, І. Мандрик, є можливість вступу до університетів без складання іспитів, проте після закінчення першого року навчання лише від 40 % до 50 % студентів продовжують освіту на другому курсі, проходить сувору селекцію кращих, які переходять на наступний курс навчання. Після кожного курсу діє така ж сама система, тобто відбирають найсильніших та найбільш витривалих студентів. Як кажуть самі французи, вступити до університету легко, але надто важко його закінчити.

При багатьох університетах діють підготовчі курси для іноземців, на які зараховують випускників закладів загальної середньої освіти. Головною вимогою програм залишається оволодіння французькою мовою. В останні кілька років у багатьох закладах вищої освіти, особливо приватних, з'явилися магістерські програми англійською мовою. Вони орієнтовані на іноземців, навчання розраховане на 1–2 роки.

В університетах Франції навчається понад 1 млн. 400 тис. студентів. Практично всі університети є державними, за винятком декількох конфесіональних. У приватних закладах вищої освіти плата за навчання визначається самими установами та в середньому становить від €3000 до €10000 на рік. Державні університети Франції мають великий попит у суспільстві, бо навчальні плани університету регламентовані й стандартизовані Міністерством національного утворення; до викладання в державних університетах допускаються лише ті викладачі, хто захистив дисертацію й пройшов тривалий конкурс.

Аналіз конкурентних позицій університетів відповідно до Академічного рейтингу університетів світу (Шанхайського рейтингу, ARWU), рейтингів Times Higher Education і QS (Quacquarell Symonds) доводить, що Франція перебуває на 6–8-му місці у світі [12, 148]. Двадцять один французький університет входить у топ-500 рейтингу QS World University Rankings. До найкращих університетів Франції відносяться: Страсбурзький університет (University of Strasbourg), Університет Монпельє (University of Montpellier), Паризький університет Сорбонна (La Sorbonne), Університет П'єра та Марії Кюрі (UPMC), Університет Париж-Південь 11 (Université Paris-Sud 11) та ін. У Страсбурзькому університеті найкращим у Франції є факультет німецької мови, а в університеті Монпельє – факультети природничих наук і медицини. Отже, французькі університети мають свою специфічну орієнтацію на конкретні спеціальності.

У системі вищої освіти Франції існують «довгий» (в університетах, вищих школах кількох типів, школах мистецтва та архітектури та інститутах політичних студій) і «короткий» (навчання протягом 2–3 років у вищих технічних ліцеях, технологічних інститутах та спеціалізованих ЗВО з медичним нахилом, де випускники отримують DUT – *diplôme universitaire de technologie* або BTS – *brevet de technicien supérieur*) шляхи підготовки.

Університетська освіта Франції ділиться на три цикли, по закінченні кожного з яких студент одержує відповідний диплом. Перший цикл вищої освіти в Франції розрахований на два роки навчання і передбачає загальнонаукову підготовку. Після його завершення та складання іспиту здобувачами вищої освіти отримується диплом про загальну (*Diplome d'Etudes Universitaires Generales, DEUG*) або науково-технічну (*Diplome d'Etudes Universitaires Scientifiques et Techniques, DEUST*) університетську освіту.

Другий цикл передбачає двох-трьох річне навчання. Після закінчення першого року навчання видається диплом ліценціата (*Licence*), другого – диплом магістра (*Maîtrise*).

У Франції всі студенти, як зазначають М. Смірнов, В. Жорник, на етапі першого та другого циклів, за винятком тих, які є учасниками грантових проєктів, мають сплатити невеликі реєстраційні збори. Сума залежить від навчальної програми та установи, в яку зараховується абітурієнт, і визначається Міністерством освіти [5, 9].

Третій цикл вищої освіти орієнтований на поглиблене вивчення обраної спеціальності і самостійні наукові дослідження. Приймаються на цей цикл здобувачі вищої освіти, які мають «метріз» із відповідної спеціальності. Навчання протягом одного року за програмою спеціалізації завершується отриманням «диплому про вищу спеціалізовану освіту» (*Diplome d'Etudes Superieures Specialisees, DESS*), або «диплому поглибленої підготовки» (*Diplome d'Etudes Approfondies, DEA*), якщо програма носить дослідний характер.

Навчання на ступінь доктора (*Doctorat*) здійснюється протягом 2–4 років (загалом – 8 років навчання у ЗВО). Зазвичай на цю програму приймаються особи з дипломами поглибленої підготовки, які зобов'язані виконати кваліфікаційні вимоги (здача теоретичних іспитів за фахом, проведення наукового дослідження за обраною темою, написання і захист дисертації). Докторантура в ЗВО Франції також відкрита для іноземних дослідників. Статистика доводить, що автором кожної четвертої докторської дисертації (PhD) є іноземний докторант.

У закладах вищої освіти аспіранти сплачують невеликі реєстраційні збори та на відміну від перших двох циклів, обов'язковою умовою навчання є наявність стабільного та достатнього джерела прибутку, тому що на цьому етапі закінчуються державні програми фінансової підтримки студентів.

Підготовка перекладачів у Франції здійснюється у закладах освіти різного зразка (державних, приватних), а саме: у ЗВО Гренобля (Université Grenoble Alpes), Лілля (Université Lille Nord de France), Монпельє (Université Montpellier), Парижу (Université de Paris), Тулузи (Université de Toulouse) та ін.). Найпоширенішими мовними парами, які опановують у французьких освітніх закладах майбутні перекладачі, є англійська, іспанська, французька. Популярні також італійська, російська, арабська й португальська мови. Лише кілька освітніх закладів пропонують вивчати японську, китайську, грецьку, голландську та швейцарську мови [8, 71-72].

Демократичним способом підготовки перекладачів у Франції вважається їх навчання на факультетах прикладної лінгвістики LEA (Langues Étrangères Appliquées) в університетах, що проводиться на кафедрах вузько спеціалізованого перекладу або кафедрах іноземних мов. Йдеться про так звані «популяризовані» напрями підготовки для студентів, котрі зацікавлені в прикладному аспекті вивчення мов. Факультети прикладної лінгвістики LEA були створені у 70-х роках ХХ ст. з метою підготовки до професійної діяльності філологів із «живих» мов та так званих суміжних дисциплін – економіка, перекладознавство або право. Сьогодні в національному розрізі програми з ліцензією LEA пропонують широкий вибір різноманітних курсів та можливостей. Програми LEA викладаються педагогами-дослідниками або викладачами-практиками з різних професій: лінгвістика, іноземна культурологія, менеджмент, ІКТ тощо. Як зазначає Д. Раулт (D. Rault) в огляді прикладних практик на факультетах LEA, до освітнього процесу також залучають незалежних викладачів-практиків, які діляться зі студентами своїм практичним професійним досвідом [6, 117]. Наприклад, професійний перекладач та викладач-дослідник Т. Лензен (T. Lenzen) підтверджує факт залучення практикуючих фахівців до Нантського університету (Université de Nantes) [7].

Організація підготовки майбутніх перекладачів в університетах Франції передбачає багатоступеневу освіту на базі бакалаврата і здійснюється як за традиційною системою: 2 роки навчання – диплом про загальну університетську освіту (Diplôme d'études universitaires générales, DEUG), 1 рік навчання – диплом ліценціата (Licence), 1 рік навчання – диплом метризи (Maîtrise), 1 рік навчання – диплом про поглиблену вищу освіту (Diplôme d'études approfondies, DEA), 3 роки навчання – ступінь доктора наук (Doctorat), так і за новою європейською системою – ліценціат, мастер, доктор (Vas+3, Vas+5, Vas+8): 3 роки навчання – ступінь ліценціата (Licence), 2 роки навчання – ступінь мастера (Master), 3 роки навчання – ступінь доктора наук (Doctorat). Залежно від ступеня тривалості, весь освітній процес можна розділити на два напрями: «короткий» (les formations courtes) і «довгий» (les formations longues) цикли.

Висновки. У висновку хочемо відмітити, що програми підготовки майбутніх перекладачів у Франції входять до подвійної системи вищої освіти у якій співіснують університети та вищі школи. Демократичним способом підготовки перекладачів у Франції вважається їх навчання на факультетах прикладної лінгвістики LEA. Аналіз програм підготовки ліценціата (Licence) довів їх різноплановість та відсутність однорідності. З'ясовано, що більшість освітніх програм із перекладу в Франції – це загальноприйняті університетські програми, що ведуть до отримання ступеня магістра (Master). У вищих школах Франції готують висококваліфікованих фахівців більш вузького профілю, ніж в університетах. Професійна підготовка майбутніх перекладачів у вищих школах є не лише особливістю, але й французьким національним підходом до досягнення якості вищої освіти. Найвідоміші заклади освіти, які готують перекладачів у Франції, розташовані в Парижі (ESIT, ISIT). Освітній процес професійної підготовки майбутніх перекладачів спирається на принципи практичного вивчення перекладацької діяльності з урахуванням її особистісного аспекту, а також на принципи, які мають історичне французьке підґрунтя.

Перспективними напрямами подальших розвідок може бути порівняльний аналіз вивчення теоретичних і практичних засад підготовки майбутніх перекладачів у Франції та України.

References

1. Нежива О. М. Феномен освітньої політики: національний та міжнародний виміри: монографія. Київ : Зовнішня торгівля, 2017. 280 с.
Nezhyva, O. M. (2017). Fenomen osvithoi polityky: natsionalnyi ta mizhnarodnyi vymiry: monohrafiia [Phenomenon of educational policy: national and international dimensions: monograph]. Kyiv, Ukraine : Zovnishnia torhivlia.
2. Poirrier, P. (2016). Les Politiques de la culture en France. *Philippe Poirrier. La Documentation française*, 14–15.
3. Смузжаниця Д. І. Система вищої освіти Франції: історичний досвід та сучасний стан. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. 2013. Вип. 29. С. 211-213.
Smuzhanytsia, D. I. (2013). Systema vyshchoi osvity Frantsii: istorychnyi dosvid ta suchasnyi stan [The system of higher education of France: historical experience and modern state]. *Naukovyi visnyk Uzhhorodskoho natsionalnoho universytetu – Scientific Bulletin of Uzhgorod National University*, 29, 211–213.

4. Дурдас А. Вища освіта Франції в контексті сучасних євроінтеграційних процесів. *Неперервна професійна освіта: теорія і практика (Сер.: Педагогічні науки)*. 2017. Вип. №1-2 (50-51). С. 132-138.
Durdas, A. (2017). Vyshcha osvita Frantsii v konteksti suchasnykh yevrointehratsiinykh protsesiv [Higher Education of France in the context of modern European integration processes]. *Neperervna profesiina osvita: teoriia i praktyka (Ser.: Pedagogichni nauky) – Continuous Professional Education: Theory and Practice (Pedagogical Sciences)*, 1-2 (50-51), 132–138.
5. Смірнов М. М., Жорник В. В. Сучасна система освіти у Франції. *International scientific journal «Internauka». Pedagogical sciences*. 2018. № 19 (59). Vol. 1. С. 7-10.
Smirnov, M. M., and Zhornyk, V. V. (2018). Suchasna systema osvity u Frantsii [Modern education system in France]. *International scientific journal «Internauka». Pedagogical sciences*, 19 (59), 1, 7–10.
6. Rault, D. (2014). Observation de pratiques didactiques en LEA. *Recherche et pratiques pédagogiques en langues de spécialité*. Vol. XXVIII. № 1. P. 109-122.
7. Lenzen, Th. (2008). Traduction spécialisée ou spécialistes de traduction? Communication présentée lors de la journée d'études «LEA/LANSAAD: Convergences/Divergences» organisée. (les 13 et 14 janvier 2006, par le CERCİ à l'Université de Nantes). Publication in: Les Cahiers de l'APLIUT, février 2008.
8. Скиба К. М. Теорія і практика професійної підготовки перекладачів у США : дис. ... д-ра пед. наук : 13.00.04. Хмельницький. 2018. 577 с.
Skyba, K. M. (2018). Teoriia i praktyka profesiinoi pidhotovky perekladachiv u SShA [Theory and Practice of Professional Training of Translators in the United States]: Doktor's thesis. Khmelnytskyi, Ukraine.

Mougel D.

ORCID: 0000-0001-5902-1947

PhD Student of the Department of General Pedagogy and Higher School Pedagogy,
Pereyaslav-Khmelnytsky State Pedagogical University
(Pereyaslav, Ukraine), E-mail: darina.mougel@gmail.com

THEORETICAL ASPECTS OF PROFESSIONAL EDUCATION OF FUTURE TRANSLATORS IN HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS OF FRANCE

The article deals with the problem of professional education of future translators in higher education institutions in France describes the current trends in professional training of translators and their activities in the labor market as areas of modern development of the industry: globalization, internationalization, informatization, localization, centralization and consistent management of linguistic assets, certain topics; it is determined that the educational process of professional education of future translators is based on the principles of practical study of translation activities taking into account its personal aspect, as well as on the principles that have a historical French basis.

The purpose of the article is to theoretically substantiate the professional education of future translators in higher education institutions in France.

Methodology is based on the methods such as: generalization, analysis, comparison, formulation of inferences.

Scientific novelty. Based on the described theoretical provisions substantiated, the main aspects of professional training of future translators in higher education institutions in France understood that educational programs of different specialties of professional education of future translators have their own specifics and different content.

Conclusions. As a result of the research, it was determined that higher education institutions in France train highly qualified specialists of a narrower profile than in universities. The professional training of future translators in higher education is not only a feature, but also a French national approach to achieving the quality of higher education. The most famous educational institutions that train translators in France are located in Paris (ESIT, ISIT). The educational process of professional training of future translators is based on the principles of practical study of translation activities, taking into account its personal aspect, as well as on the principles that have a historical French basis.

Key words: higher education institutions of France, professional training of future translators, translation activity, professional competence of a translator.

Стаття надійшла до редакції 14.04.2021

Рецензент: доктор педагогічних наук, професор О. І. Шапран